

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Geo. Lulchak, President.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газети для робочого людю — виходять три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Влада Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на 10-й вулиці Пчірчард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. Ю. Ляльчак, голова.

Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ЩЕ ПРО ТЕ САМЕ.

Всі англійські, як буржуазні, так і робітничі, газети в Канаді зайняті темою дня: парламентарною гризною, поступком барона Бінга, наближаючимися виборами.

Те, що сталося останніми днями в Оттаві, заінтригувало широку канадську масу, не говорячи вже про фаворитів політикерів.

"Демократична" (ліберальна) преса счинила крик з приводу поступку генерал-губернатора: чи поступив він конституційно, відмовивши Кінгові розв'язання парламенту й поклявшись до владі Мієна, знаючи, що він не має потрібної більшості для керування державними справами? А коли потвердилося на практиці, що Мієн не зміг урядувати з парламентом, то чому барон Бінг дозволив Мієнові на те, чого не хотів дозволити Кінгові, хоч перший стояв на чолі уряду 5 літ, а Мієн 3 дні? Ось над чим долмають свої пера писак ліберальних газет.

Канадська демократія все твердила, що вона управляє країною на тих самих законах, що й Велика Британія; а тут ось одного дня показалося, що Канада — колонія Англії, бо чого верхова влада в Англії не практикувала вже 100 літ тому назад, те вона доконала в Канаді кілька днів тому. Таке говорять ліберальні знавці канадської та британської конституції. Але раз верхова влада "непомилана", то ліберали всю вину за неконституційні поступки звальють на Мієна.

Не остала пасивною в даному випадку й капіталістична та робітничая преса Великої Британії. Вона також гостро розділилася на два табори, як і канадська. Консервативна преса Великої Британії, як і її канадська дитина, обороняє поступок барона Бінга й Мієна, а ліберальна, та найголовніше робітничая ("Daily Herald"), стала по боці Кінга.

Постає питання: чому капіталісти не можуть погодитися? Адже-ж як консервативна, так і ліберальна партія є чисто капіталістичними партіями? Так, але коли канадські консервати є галузю британських консерватів, коли вони в Канаді є ставлениками британського великого капіталу, то ліберали є вже капіталістами канадського хову, чи правильніше американського.

За час і після війни капітал Злучених Держав широко обслував Канаду своїми ставленими оброчами. Завойовуючи економічне життя, він протягає свою десницю й на політичне життя країни. Вінніпегський мейор Веб, в своїй відомій промові проти лідерів О.В.Ю. виразно сказав, що якийсь там американський мільонер в Сейнт Луїс вклав би свої гроші в вінніпегську індустрію, коли-б Вінніпег не вибрав ні до міської ради, ні до домініального парламенту робітничих представників.

Всім відома цлова політика консерватів, які всіми силами старуються спинити довід до Канади американських виробів. Назверх борються консервати з лібералами, як політичні партії, а внутрі то щепилися два найсильніші в світі імперіалістичні капітали. Уряд Кінга й парламент останніми часами не дуже поірирав міжнародно політику британського капіталу. Він не хотів ратифікувати "славного" Льюкарського пакту, завадав окремого представника для Канади в Вашингтоні і за всіма позначками та за "порадами" в фінансових справах все їздив до Нью Йорку, а не до Лондону.

ЯКІ КОНСЕКВЕНЦІЇ ПОВИННІ ВИТЯГНУТИ РОБІТНИКИ З ЦЕЇ СВЯТКИ.

Чи зацікавлені робітники й фармери Канади в цій капіталістичній політиці двох партій? Певна річ, що зацікавлені, навіть дуже. Робітники й фармери не повинні дивитися пасивно тоді, коли їх вороги щепилися між собою й мучаються. Бо мучаються вони якраз за те, що з них повинен мати першество визискувати працюючих цієї країни. Ні одної з цих двох партій в їх боротьбі робітники й фармери не повинні поірирати, але вони повинні вжити всіх засудів, щоб ця боротьба використати для повалення хоч частини свого визиску, для усунення тих найреакційніших чинників, що до нині сиділи на шії працюючих. Коли-ж працюючі й тепер це занедають, то капіталісти почувляться, а робітники та фармери будуть чуби боліти.

Ця боротьба капіталістів за владу й за право наживи, всі оті останні події в Оттаві повинні наразі розворушити робітничу масу Канади, збудити її до політичного життя. "Воркер", орган Комуністичної Партії Канади, закликаний робітників Канади до політичного життя, видвинув найбільш актуальні ключі, під якими працюючі повинні стати до боротьби з капіталістами різних відтінків, а ними мають бути: скасування сенату, як найбільш реакційної установи в Канаді; скасування так званого "Бритіш Норт Амерікен Ект-у"; встановлення пенсії для старих (нині парламент ухвалив був, але сенат відкинув); скасування протиробітничого закону (минулий парламент ухвалив, але сенат відкинув); права мирного пікетування підчас страйку; звільнення з тюрем в'язнів класової боротьби.

Будучи залежним від прогресивних, а навіть від робітничих послів в останньому парламенті, уряд Кінга пішов був на зустріч деяким з цих ключів, але це не значить, що він такий добрий. Кінг нині також говорить і проти сенату й проти порушення конституції "індивідуальною особою", й обіцяє боротися проти цих реакційних установ, але тільки обіцяє. Коли працюючі повірять обіцянкам панів, то без вечері спати ляжуть, як це не раз було вже з ними. Тому працюючі повинні самі вже боритися за розум. Робітництво Канади повинно взяти примір ось хоч би з албертійських фармерів та в наступних виборах повести в цілій країні власну активну виборчу кампанію.

А найголовніше — підчас виборчої кампанії робітництво повинно підняти ключ за створенням єдиного робітничого фронту на політичному полі. Час вже всі оті незалежні виборчі апарати в поодиноких місцевостях зрештє організувати, розворушити трейд-юні й інші робітничі організації та збудувати єдину Канадську Партію Праці. Бо тільки їдучи єдиним фронтом, робітництво може числитися на успіх.

Час вже за це взятися, а тепер для цього відповідний час.

ПОБІДА ФАРМЕРІВ В АЛБЕРТІ.

Коли в домініальному парламенті слабенька група фармерських представників посварилася між собою і під кінець майже розбилася, то в Алберті, в провінціальному виборчому окрузі, фармери показали візрєць солідарності і завзятість. По всіх своїх виборчих округах вони провели своїх представників.

Нікого не приbralи: ні консерватів, ні лібералів, ні "независимих", лише членів своєї фармерської організації. І за це треба фармерів Алберти привітати. Треба поставити їх як візрєць для фармерів Саскчевану, для тих, що в Фармерській Юнії Канади проповідують неополітичність.

Змінили свої ряди в Алберті й робітники. Як-б там вони не були, все-ж таки виїшли на робітничий тикет. З п'ятих робітничих послів сід в кожному разі гадати робітничого посла, що виїшов в Едмонтоні, Гібса. К. Л. Гібс є активним діячем албертійської секції Канадської Партії Праці, з арами якої два роки тому назад з'їзав виборний адедментом до міської ради в Едмонтоні. В міській раді є головою "by-laws and legislation committee" та спеціального комітету міського плану. Сам він має вище образование і якийсь час був президентом "Edmonton High School Teachers Alliance" та "Alberta Educational Association".

Він був одним з п'ятих представників організованого робітництва Едмонтона, що вітали 12. червня ц. р. п'ятий провінціоальний з'їзд ТУРФДім в Едмонтоні. Вітав він з'їзд ТУРФДім від імені Канадської Партії Праці ширими словами, а зокрема склав подяку заї невідомій йому українській матері, маленькій хлопчик якої, стрінувши в трамваю Йо. Гібса, поздоровкався з ним словами: "Hallo comrade Gibbs".

Але ми вертаємо до албертійських виборів і повторяємо, що треба привітати албер-

тійських фармерів. Вони зрозуміли своє становище і не послали людей не своєї організації до провінціального парламенту. Однак не дуремо ні себе, ні фармерів Алберти надією, що цей фармерський уряд принесе албертійським фармерам багато благодатів. По перше — він цього не зможе зробити в капіталістичному оточенні, хоч би й хотів, а по друге — по своїй ідеології він є звичайним "демократичним урядом", що ступивши крок вперед у своїй праці, оглядається, чи не дуже пани його сварять за це. Він зробив деякі полєкші фармерам в мизному своєму оточенні, але це тільки незначні полєкші.

У відношенні до робітників цей уряд не далеко втік від попереднього ліберального уряду. Навіть віддаючи свої голоси на фармерських кандидатів (Канадська Партія Праці і Злуч. Фармері Алберти творили в минулих виборах єдиний фронт), едмонтонські та дротелерські майнери не забудуть тих знущань, яких доконала на них державна й компанійна поліція підчас майнерських страйків в тих місцевостях на очах фармерського уряду.

Треба також зазначити, що на основі так званого "Вест. Територіс Ект"-у засуджено у звязі з драмелерськими майнерів. Фармерський уряд Алберти нічого не зробив для того, щоб усунути цей вигідний для властителей копалень, а спеціально спрямований проти робітників закон, на основі якого робітники в індустриальних спорах позбавлені права ставати перед суд присяжних. Коли навіть ліберальний уряд Саскчевану не уживає цього закону, то тим більше це повинен зробити фармерський уряд Алберти.

Робітники й фармери Алберти, послаючи до парламенту своїх представників, повинні вимагати від них корисних для себе законів.

Робітник.

РОБІТНИКИ ГОСТРЯТЬ СВОЮ ЗБРОЮ.

Коли я переглядаю четверту, а часами й третю, сторінку "У. Р. В.", всі оті рівні дрібні рядочки з ципочками, я думаю: "Наша армія не тільки зростає, але вона стаить свою зброю, свого молота, що невтомно з дня на день довгі роки вже розбиває скалу темноти та пробиває шлях до світла правди.

Цим молотом є робітничо-фармерська преса, яка не дивлячись на лют ворогів, жалюгідних наиритів капіталу, все росте, шириться, міцнє. Кожен її слово, кожний надрукований рядочок несе шось свіжого, нового, цікавого, часами сумного, часами веселого, але все бадьорого, повчального несе своїм читачам.

І ось за це все — організований, передовий, свідомий робітник й фармер дає по своїй змозі на загострення своєї зброї. Заскавлять вороги, що робітничо-фармерська преса не буде вже довго жити — брешете, відповідають їм розсипані по широкій Канаді свідомі робітники й фармери! Наша преса жие й буде жити. І знову зарябє четверта сторінка дрібненькими ципочками.

— Це за московські рублі видається робітничо-фармерська преса — заверещать вороги.
 — Товариші, більше даймо московських рублів для своєї преси — залунає ім у відповідь голос свідомих робітників.
 Піднігуть хвости, як побиті собаки, противники і тільки один до другого:
 — Ну, й на лиху годину було ото нам запічати оті московські рублі? Бач, як нам на злість, посилаєся долари! А потім думають, як би то таким способом побити невинну газету, хоч одню. Нарешті трапиться нагода. Убито Петяруку. "Укр. Роб. Вісті" сказали з приводу цього свое ко-

ротке, але рішуче слово.
 — Ага, — втішилися вороги, — тепер ми зробимо капут "Укр. Роб. Вістям". Тепер їм буде аминь.

Ідуть правити панахиду по Петяруці й несуть з собою до "собору" "Укр. Роб. Вісті". Перш помодилися, а потім давай "роздєлявть".
 — Бачите, люди добрі, більшовицьку газету! Бачите... бачите... бачите...
 Люди, розуміється, бачать. Що там є в тих "Укр. Роб. Вістях"? І ще такі того самого вечера деякі з "собору" прийшли до друкарні за "Укр. Роб. Вістями".

— Покажіть, що там є у тих "Укр. Роб. Вістях", бо там всі оті військові від'єць, та цивільні з сухопутної маринари так на них кричали, так кричали...
 І на другий день приходили люди, самі читали, ще й другим передавали й нині читають і передплату складають.

— А то, кажу вам, мастять, бодай здоровенькі були. Петярука чи Назарук, пан чи підпанок, вони їх всіх гарно гадать, проти шерсти і все за нашу, народно кривду.

Так нині говорять між собою ті, що вчера ще боялися "Укр. Роб. Вістей" бачити під своїм порогом. Уже й московські рублі на четвертій сторінці навчилися рахувати, вже й від себе долучують.

Бо жертвуючи на свою пресу, організовані робітники й фармери не лише цим їй допомагають, але ще й за нею агітують. Кожний поквитований долар пресового фонду чи передплати рівняється цілій агітаційній статті.

Так робітники й фармери будують свою пресу. Так вони показують неспівомом ще і не організованим, як треба робити. І ті помаленьку, але стало один за другим прилучуюся

й збільшують армію свідомих будівничих кращого життя.

Вороги бачуть це й лютують. — Чому за Петярукою не плачете? — кричать вони на більшовиків.

— Полупи ви царя небесного, греко-православного. Ми нізаким й ніколи не плачемо. Не тільки за запродавцями, але й за найкращими робітниками-борцями, коли вони гинуть

на полі бою, ми не плачемо. "Не плакати, а здобувати хоч дітям, як не собі, кращу долю в боротьбі".

А ви, панове, плачте. Крокодїлі також плачуть...

А ви, товариші робітники й фармери — до гурту! До тих — де більше. Там де більше — веселіше. Не тільки пресу, але й хату ї збудуємо.

Мусій.

ПІСЛЯ ЄВХАРИСТИЧНОГО КОНГРЕСУ.

В Шікаго вже закінчився конгрес чорного інтернаціоналу, що з'явився євхаристичним конгресом. Був він доказом, кому служить попівство. Бо ко-го-ж обдарили найбільшими почестями на тому католицькому конгресі, як не китайського мільонера Теу, як не німецького мільонера — графа Генцель фон Доннерсмарка, якого маєток оцінюють на 40 мільонів доларів і графа фон Валенштрена, що має маєтку на 20 мільонів доларів? Віддавало попівство пошану й таким панам, як мільонер Дос, секретар прагугубернатор Сміт, Персі Ботлер і інші. Про маленьких людей говорили на конгресі по-стільки, по скільки йшла мова про те, в якій спосіб краще зробити з них покїрних рабів для земських владарів.

Тепер попівство хвалиться, що в Шікаго з'їхалося було дуже багато вірних. Дійсно, було близько пів мільона, але це нічого надзвичайного, коли взяти під увагу, що в самому Шікаго і околиці є один мільон католиків. Самих Польків, що вважали себе римо-католиками, є до 300 тисяч, а на зібранні польської католицької секції на євхаристичному конгресі було найбільше 5 до 8 тисяч, як це подає католицька польська преса Злучених Держав. Та сама преса дуже нарі-

кає, що "польський католицький народ" не віддав такої пошани "гостям з Польщі" (значить ксьондзам), як можна було надїятися.

Тепер теж відомо, що був головним чинником, що розбудував цікавість до католицького конгресу і хто "роздував" його. Польська газета "Дзєнік Зєднєчєня" пише:

"Преса розбудила загальне зацікавлення конгресом в цїлій країні. Преса тримала увагу цілого Шікаго в рамках конгресу. Тільки пресі треба завдячити присутність великого здвигу людей на головних зібраннях і відправах".

Цілком слушно. Преса, яка вірно служить грошевому мішкови і попівству, кричала про конгрес, бо попівство, це один з вартівників золотого мішка. Фактом є, що преса гнала товпу на клерикальні видовища і це повинно ще раз переконати робітничу масу, яке величезне значіння має дійсно робітничая преса, що ніколи нікому не продається.

Католицький євхаристичний конгрес скінчився і пройшов без найменшого значіння, а в історії про него згадки не буде, бо представив він старий світ, кінець якого недалеким.

Ми залаємомо небо попівству. Бо ми люде "завтра" і посїдаємо землю.

Б. К. Г.

УКРАЇНІЗАЦІЯ Й ДОВКОЛА НЕЇ.

Українізація у всіх галузях громадського політичного, економічного й культурного життя на Радянській Україні, що її так неухильно переводить радянська влада і компартия — стала "причотою во язіцях".

І русотія і українотія й головотіяї різних гатунків ломдми свої пері й язикі довкола національної політики радянської влади: одні казали, що це петлюрівщина й робить ся вона на знищення російського населення на Україні; другі казали, що це більшовицька лапка на українській народ; треті казали, що це тільки для відводу очей; четверті казали, що це українська стихія перемагає комуністів; а ще інші радийи (Ларін) так українзувати, щоб нічого українського в тій українізації не було.

А радянська влада й компартия свое собі знала: провадила свою роботу і не звертала уваги на ніякі дзязвання. Визначувала речиньє закінчення українізації, брала на увагу тяжкі умовини, відрочувала речиньє на якийсь час і цильним оком спїдла за ходом. Аж на рєшітї сказала: Ми насильно нікого не українізуємо, але на ніякій урядовій посаді нема місця тому, хто не знає української мови. Це коротко й ясно.

Українізація "Комуніста".

До чего часу центральний орган Комуністичної Партії (б.) України видавався російською мовою, хоч часто мїстив статті й українською мовою. А 16. червня замість "Комуніста" вийшов вже "Комуніст" — з точкою над і.

Українізація центрального органу К.П.(б.)У. — це останнє й рішуче слово партії про українізацію. Це відповідь партії всім головотіяям, це як кажуть харківські "Вісті" — "упертий факт, незбитий докляд, що партія хоче й буде говорити українською мовою, що партія буде керувати українським життям в усіх його культурних виявленнях". А тези партії про Українізацію "Комуніста" кажуть:

"Комуніст" був і лишється центральним органом нашої партії. Це означає, що його треба передплатувати і читати кожному членові нашої партії. Ми не українізуємо адміністративним способом безпартійних робітників — неукраїнізи, але кожний член нашої партії, до якої-б національності він не належав, повинен знати мову більшости трудящих України, що в нїй він перебуває. Українізація "Комуніста" через те є найважливий засіб українізації нашого партійного активу і цілої партії".

А "українізація партії означає ведитєське зростання сил, засобів, звязків з братніми радянськими республіками, гарантуватиме зміцнення нашої сили на міжнародній арені" — кажуть дальше тези.

Українізація й українські патріоти.

Ми на вступі зазначили, як українські патріоти дивилися на українізацію, як вони в нїй бачили то якусь "стихія", що гребє "рав", то "більшовицьку лапку на українській народ". Щодня вони бачили шось иншого. Одного дня з Ларіном полємізували ("Дїло"), а українських комуністів під свою ундівську обортону брали, а другого тих-же українських комуністів московськими наймитами називали, а ще третього дня роззивиши рота, дивилися, як тепа на нові ворота.

Але сути українізації вони так таки й не зрозуміли. Вони за консервували свій мозок в мішанському черепочку й тільки повторюють: "Те, що ми так часто писали, починає нині здійснюватися" ("Дїло" з 18. червня).

Що починає здійснюватися? Нема часу відповідати. "Прорвалася гребля, штурча гребля прорвалася, стихія запанувала, випрямилася у всю величність пануюча тепер на Україні К.П.(б.)У."

Читаєш отаке в "Дїлі" й радїєш: добре, що ви як були туподобі 6 літ тому назад, такими й нині залишилися. Єй-богу — добре. Бо коли пануюча тепер на Україні партія випрямилася у всю величність, то від чего всі українські УНДО-вці скорчаться в три погібелі. Й це дуже добре, що вони цього не бачуть.

Тішитися, що "Москва" Кузнецова, народнього комісара фінансів, замінив Українцем Полозом, УНДО-вцем теж нема чого. Хай, як хочуть, по-пробують, а втїнуть свого носа в справі України, а той самий Полоз так сподосєє їх УНДО-вське м'яке тіло, що й більзам Пїлсудського не видічить.

Українські націонал-шовіністи хай собі раз на завжди запишуть на лобі: національну політику на Україні переводить радянська влада й комуністична партія в ленїнському дусі. І переводить не в інтересі українського мішанства та куркуліцтва, але в інтересі працюючих і в інтересі соціалістичного будівництва.

Газетяр.

ЗАЯВА

двох едмонтонських льокалів ч.ч. 95 і 32 юнії Бродєргуд оф Мейнтєненс оф Вей Емплоїс.

Між членами Бродєргуд оф Мейнтєненс оф Вей Емплоїс є невдоволення з причини підвизки їх вкладок через заведення юнійної асєкурації.

Виглядає, що коли їде спір за цю справу, лідери організації не роблять нічого, щоби стримати робітників від виступу з організації.

До заряду наслідю кілька резолюцій з протєстом проти піднесення вкладок, як плати б найгірше на низькоплатних робітників працюючих по секції.

Урядники юнійного заряду всі ті резолюції відкинули з допискою: "доплати, або гони з юнії". Це є ухвала і її члени мусять виповинити аж до конвенції в 1928 році.

Члени багатьох відділів (лоджів) юнії по цїлій Канаді протєстували проти способу постановання при референдумі, яке фєдєрально членству. Іменно, що не узгладнено становiska деяких членів, які не могли розуміти, за чим мають голосувати і це спричинило, що лише трохи більше, як 10 процент всіх членів голосувало, а з них залєдві 55 процент були за підвизкою.

Підвизка вкладок при нерівній заробітній платі і при нерівнім користуванню (асєкурацією) дуже утруднює бідним робітникам втриматися при юнії, а тим самим лишає їх без протєкції і асєкурації тай для неорганізованих нема в шому ніякої принади.

Відділи трїмаю на неспівомости того, яке є відношення загалу робітників в цїлій країні, а роблено це на те, щоби переставити всю гадку.

На заході прийнято резолюції з гострим протєстом, припоруваючи секретарям вислати циркуляр до всіх лоджів національної залєзції, щоб почути від них опіню членів, чи не хотять вони голосувати над тою підвизкою. Це мало-бї статися через місцевих секретарів і місцеві комітєти. Скоро більшість зайвється за поновим голосуванням, урядники головного заряду мусять зарядити нове голосування.

Це є для інформації всіх українських членів. Ми радимо їм бути присутніми на найближчих зборах і голосувати за тим, як має бути нове голосування за підвизкою в Канаді, чи ні. Лише тоді робітники будуть вдоволені, коли будуть мати нагоду голосувати через свої лоджі.

І. Філіпе, голова ежєкцїї; А. Рїчардсон, секретар; М. Якимчук, радийні.

ХТО КОРИСТАЄ НА ЦЕРКОВНИХ СПОРАХ.

По обчисленню підкарпатської преси зараз ведуть процес за церковне майно до 50 громад, уніятських і православних. Процеси проходять частю всі можливі інстанції і коштують селги страшний суми. Найменші коштя процесу обчислюють на 1,000 доларів. Український сєлжнин не має що ї-стї, але адвокати, судді, нотарї і т. д. таку постановку церковної справи чєсько буржуазією дуже собі хвалєть.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісті"!